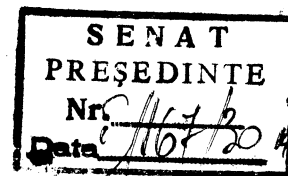

ROMÂNIA

PREȘEDINTELE

București, 29 martie 2005

**Domnului Nicolae VĂCĂROIU
PREȘEDINTELE SENATULUI**

În temeiul articolului 77 alineatul 2 din Constituția României și al articolului 141 din Regulamentul Senatului, formulez următoarea

CERERE DE REEXAMINARE

privind

LEGEA pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.138/2000 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă

Motivele cererii sunt următoarele:

1. Sporirea eficienței și responsabilizarea judecătorilor

Adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 58/2003 a determinat creșterea volumului de activitate a Înaltei Curți de Casație și Justiție la un nivel care a depășit cu mult capacitatea acestei instanțe în raport cu resursele umane și materiale disponibile, mai ales ale Secției civile. Măsurile adoptate ulterior, deși au condus la deblocarea activității acestei instanțe, nu au fost de natură să permită instanței să funcționeze eficient și să își îndeplinească rolul de curte de casație. Astfel, la secția civilă, care a fost în principal afectată de mărirea volumului de activitate, se aflau pe rol, la începutul lunii iunie 2004, un număr de 38.759 dosare, iar la sfârșitul lunii martie 2005, se află pe rol un număr de 16.556 de dosare, în condițiile în care numărul judecătorilor de la această secție este de aproximativ 20.

Supraîncărcarea instanțelor de judecată și durata mare a procedurilor judiciare reprezintă deficiențe constatate ale sistemului judiciar. În acest context, reducerea numărului de dosare restante aflate pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție constituie o prioritate strategică.

Extinderea recursului la toate categoriile de cauze și distribuirea acestei căi de atac, cu preponderență, în competența Înaltei Curți de Casație și Justiție, a îngreunat foarte mult activitatea acestei instanțe, îndeosebi cu pricini mărunte.

Înfăptuirea reformei în justiție include, ca o componentă esențială, revizuirea normelor de competență materială a instanțelor judecătorești, mijloc prin intermediul căruia se asigură soluționarea cauzelor civile într-un termen rezonabil, de instanțe cât mai apropiate de domiciliul justițiabililor.

Ca o componentă a integrării europene, se impune de-congestionarea instanței supreme de pricini mărunte, precum și transformarea acestei instanțe într-una competentă să soluționeze, exclusiv, recursul în casație, potrivit denumirii pe care o atribuie Constituția României.

Considerăm că este nevoie de o reexaminare a competențelor materiale sau de atribuțiune a instanțelor judecătorești, prin delimitare pe linie verticală a sferei de activitate a diferitelor categorii de instanțe și prin respectarea principiului ierarhiei instanțelor judecătorești. Totodată, este nevoie să se determine cu rigoare, organele care desfășoară justiția pe fond și cele care exercită controlul judiciar în așa fel încât judecătorii să redobândească plenitudinea de jurisdicție în materie civilă. Acest lucru se poate face prin întărirea responsabilității judecătorilor, în special de la instanțele inferioare, și atribuirea competenței de judecată instanței supreme doar pentru litigiile ce au o valoare peste o anumită sumă (spre exemplu pentru litigiile al căror obiect are o valoare de peste 10 miliarde lei).

O asemenea abordare ar fi consecventă și cu respectarea principiului accesului la justiție, inclusiv prin aducerea actului de justiție cât mai aproape de cetățeni, motiv pentru care în ultimii ani au și fost înființate numeroase judecătoria. A le limita acestor judecătoria competența materială – situație existentă în momentul de față – ar însemna și o încălcare a principiului accesibilității actului de justiție.

2. Realizarea unui cadru legislativ coerent

Asigurarea finalității procesului de reformă depinde în mod esențial de realizarea unui cadru legislativ coerent, în sensul corelării tuturor actelor normative ce vor fi adoptate sau modificate precum și a eliminării neconcordanțelor și paralelismelor în elaborarea acestora.

Modificările legislative cuprinse în Legea de aprobare a Ordonanței de urgență nr. 138/2000 ar trebui să încorporeze toate modificările în domeniul procedurii civile intervenite până acum, iar în final, ar fi utilă înscrierea unei prevederi conform căreia într-o perioadă de 30 de zile, spre exemplu, de la publicarea legii în Monitorul Oficial al României, Codul de procedură civilă să fie republicat, cu toate modificările survenite, pentru a nu genera dificultăți și probleme în practică judiciară

3. Eliminarea unor deficiențe de ordin tehnic-legislativ din cuprinsul legii

A. Punctul 6 din Legea pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.138/2000 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă conform căruia la articolul I, după punctul 21 se introduce punctul 21¹ cu următorul cuprins: „*Cel care nu este în stare să facă față cheltuielilor unei judecăți, fără a primejdui propria sa întreținere sau a familiei sale, poate cere instanței să-i încuviințeze asistență judiciară*”. Credem că

- în primul rând ar trebui adăugată mențiunea **“gratuită”**, deoarece acest tip de asistență judiciară este avut în vedere de legiuitor
- în al doilea rând textul nu ar trebui să conțină cuvântul **instanță**. Dacă textul va cuprinde mențiunea că cererea de asistență judiciară gratuită se adresează **instanței**, el va putea fi interpretat restrictiv, ceea ce va veni în contradicție cu prevederile articolului 68 alin. 2 din legea privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat, care îngăduie și barourilor de avocați să acorde asistență judiciară gratuită.

Totodată, este necesar ca articolul 76 din Codul de procedură civilă să fie completat cu prevederea conform căreia „*În cazuri urgente, cererea de asistență judiciară prevăzută de art. 75 alin. 1 pct. 2, poate fi adresată baroului, potrivit legii avocaturii*”. În cazul în care nu se introduce această dispoziție la articolul 76, mențiunea că cererea se depune la instanța investită cu judecata pricinii, înlătură posibilitatea ca instanțele să fie sesizate cu cereri de asistență judiciară pe cale principală, în lipsa unui proces pe rol. De asemenea, menținerea în Codul de procedură civilă a prevederii din articolul 77 potrivit căreia cererea de asistență judiciară trebuie să arate pricina la care se referă, poate constitui o piedică în accesul persoanei la justiție

B. Punctul 23 din Legea pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.138/2000 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă conform căruia articolul I punctul 63, alineatul 3 al articolului 201 va avea următorul cuprins: „*În domeniile strict specializate, în care nu există experți autorizați, precum și în cel privind **probleme de drept controversate**, din oficiu sau la cererea oricăreia dintre părți, judecătorul poate solicita punctul de vedere, în scris, al uneia sau mai multor personalități ori specialiști din domeniul respectiv. Punctul de vedere va fi prezentat în ședință sau în camera de consiliu, cu participarea părților*”, încalcă principiul constituțional potrivit căruia judecătorii sunt independenți și se supun numai legii.

Considerăm că este necesară înlăturarea referirii la “probleme de drept controversate”.

Judecătorul este considerat „juris et de jure” specialist în drept, astfel că lui îi revine obligația profesională de a rezolva problemele de drept controversate ale dosarului. Evident, în această activitate judecătorul ascultă opiniile diferite ale părților, consultă doctrina, dar a da judecătorului, printr-o reglementare expresă a codului de procedură civilă, posibilitatea de a solicita unei personalități sau unui specialist punctul de vedere într-o problemă de drept controversată a cazului cu care este investit, ar însemna că legea îngăduie o „justiție delegată” atunci când punctul de vedere este primit de instanță. În acest caz, legea nu ar mai fi aplicată de judecător, ci de o personalitate sau de un alt specialist în domeniul dreptului.

C. La punctul 49 din Lege, privind introducerea, după punctul 134 a unui nou punct 134¹, este necesară următoarea modificare: „...**Recursul poate fi făcut de orice persoană interesată, chiar dacă nu a fost citată la dezlegarea cererii. Recursul se face într-un singur exemplar**”. Considerăm că se impune **eliminarea mențiunii că recursul se face într-un singur exemplar, deoarece judecarea căii de atac se face cu citarea părților. Or, pentru asigurarea unui proces echitabil, este necesară comunicarea către intimat a cererii de recurs, cu atât mai mult cu cât, față de articolul 303 din Codul de procedură civilă, motivarea poate fi făcută chiar prin cererea de recurs.** În felul acesta s-ar asigura evitarea prelungirii inutile a cauzei datorită solicitărilor firești ale celorlalte părți de a lua cunoștință de motivele de recurs atunci când acestea sunt făcute chiar prin cererea de recurs.

Având în vedere competența legislativă exclusivă a Parlamentului, vă solicităm reexaminarea Legii de aprobare a Ordonanței de urgență nr. 138/2000, ținând cont de motivele invocate.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

TRAIAN BĂSESCU